

ГЛАВА ТРЕТА

ЧОВЕКЪТ ОТКЛИКВА НА БОГА

1102 142 *Чрез своето Откровение*, „поради преизобилието на Своето милосърдие невидимият Бог се обръща към хората като към Свои приятели и разговаря с тях, за да ги подбуди да влязат в съобщност с Него и да ги приеме в тази съобщност“¹. Единственият достоен отклик на тази подбуда е вярата.

2087 143 *Чрез вярата* човек подчинява напълно своя разум и воля на Бога. От цялото си същество човек дава своето съгласие на Бога, който се е открил². Свещеното Писание нарича отговора на човека към Бога, когото открива, „*покоряване на вярата*“³.

Член 1

ВЯРВАМ

1814-1816

I. Покоряване на вярата

144 Да си покорен на вярата означава свободно да приемеш слушаното Слово, защото неговата истина е гарантирана от Бога. Авраам е образец на това послушание, което ни предлага Свещеното Писание. Дева Мария е неговото най-съвършено изпълнение.

АВРААМ — „БАЩА НА ВСИЧКИ ВЯРВАЩИ“

59, 2570 145 Посланието до евреите в голямата си възхваля на вярата на дедите набляга особено върху вярата на Авраам: „С вяра Авраам,

¹ CONCILIIUM VATICANUM II, Const. dogm. *Dei Verbum*, 2: AAS 58 (1966) 818.

² Вж. CONCILIIUM VATICANUM II, Const. dogm. *Dei Verbum*, 5: AAS 58 (1966) 819.

³ Вж. *Рим.* 1, 5; 14, 25.

- бидейки призован, *послуша* да замине за мястото, което щеше да получи в наследство, и тръгна, без да знае къде отива“ (*Евр.* 11, 8)⁴. 489
Заради вярата той живя като чужденец и поклонник в Обетованата земя⁵. Заради вярата Сара прие да зачене обещания син. Накрая, заради вярата Авраам принесе единствения си син в жертва⁶.
- 146 Така Авраам на дело приведе определението на вярата, дадено от Посланието до евреите: „Вярата е жива представа на онова, за което се надяваме, и разкриване на онова, що не се вижда“ (*Евр.* 11, 1). „Повярва на Бога Авраам и това му се вмени за оправдание“ (*Рим.* 4, 3)⁷. Благодарение на тази „силна вяра“ (*Рим.* 4, 20), Авраам стана баща на всички вярващи (*Рим.* 4, 11. 18)⁸. 1819
- 147 Старият Завет изобилства със свидетелства за такава вяра. Посланието до евреите възхвалява образцовата вяра на древните, „които получиха чрез нея добро свидетелство“ (*Евр.* 11, 2, 39). При все това „Бог предвидя за нас нещо по-добро“: благодатта на упованието в Неговия Син Иисус Христос, глава и завършек на нашата вяра, който води към съвършенство (*Евр.* 11, 40; 12, 2). 839
- Мария – „Блажена е тази, която повярва“
- 148 Дева Мария реализира по най-съвършен начин послушанието във вярата. Във вярата Мария прие известието и обещанието, донесено от ангела Гавриил, като вярваше, че „нищо не е невъзможно за Бога“ (*Лук.* 1, 37)⁹, и като даде своето съгласие: „Ето рабинята Господня, нека ми бъде по думата ти“ (*Лук.* 1, 38). Елисавета я поздрави: „Блажена е, която е повярвала, понеже ще се сбъдне казаното € от Господа“ (*Лук.* 1, 45). Именно заради тази вяра всички поколения я провъзгласиха за блажена¹⁰. 494, 2617 506
- 149 През целия си живот и дори до последното си изпитание¹¹, когато Исус, нейният син, умря на кръста, нейната вяра не се поколеба. 969

⁴ Вж. *Бит.* 12, 1-4.

⁵ Вж. *Бит.* 23, 4.

⁶ Вж. *Евр.* 11, 17.

⁷ Вж. *Бит.* 15, 6.

⁸ Вж. *Бит.* 15, 5.

⁹ Вж. *Бит.* 18, 14.

¹⁰ Вж. *Лук.* 1, 48.

¹¹ Вж. *Лук.* 2, 35.

507, 829 Мария не престана да вярва „в изпълнението“ на Божието Слово. Така Църквата почита в Мария най-чистото осъществяване на вярата.

II. „Зная в Кого съм повярвал“ (2 Тим. 1, 12)

ВЯРАТА В ЕДИН-ЕДИНСТВЕН БОГ

222 150 Вярата е преди всичко *лично приобщаване на човека към Бога*; в същото време тя е и неразделно и *свободно съгласие с цялата истина, която Бог ни откри*. Доколкото тя е лично при-
съединяване към Бога и съгласие с истината, която Той откри на хората, християнската вяра се различава от вярата в една човешка личност. Справедливо и добро е да се довериш изцяло на Бога и да вярваш абсолютно във всичко, което Той казва. Би било напразно и лъжливо такава вяра да се възлага на някое създание¹².

ВЯРАТА В ИСУС ХРИСТОС, СИНА БОЖИ

424 151 За християнина вярата в Бога е неразделно свързана с вярата в Този, Когото Той изпрати, „Своя възлюбен Син“, в Когото Той вложи цялото си благоволение¹³; Бог ни каза да Го слушаме¹⁴. Самият Господ казва на учениците си: „Вярвайте в Бога и в Мене вярвайте“ (Иоан. 14,1). Ние можем да вярваме в Исуса Христа, защото Той самият е Бог, Словото, станало плът: „Бога никой никога не е видял. Единородният Син, Който е в недрата на Отца, Той ни го откри“ (Иоан. 1, 18). Защото Той „видя Отца“ (Иоан. 6, 46), Той може единствено да Го познава и да Го открие¹⁵.

ВЯРАТА В СВЕТИЯ ДУХ

243, 683 152 Не може да се вярва в Исуса Христа без участието на Светия Дух. Само Светият Дух открива на хората кой е Исус. Защото никой не може да каже: „Исус е Господ“, без участието на Светия Дух

¹² Вж. *Иер.* 17, 5-6; *Пс.* 40, 5; 146, 3-4.

¹³ Вж. *Марк.* 1, 11.

¹⁴ Вж. *Марк.* 9, 7.

¹⁵ Вж. *Мат.* 11, 27.

(1 Кор. 12, 3). „Духът прониква във всичко, дори и в дълбините Божии... Тъй и Божието никой не знае, освен Божия Дух“ (1 Кор. 2, 10-11). Единствен Бог познава цялостно Бога. Ние вярваме в Светия Дух, защото Той е Бог.

Църквата не престава да изповядва вярата си в един-единствен Бог, Отец, Син, Свети Дух. 232

III. Свойствата на вярата

ВЯРАТА Е БЛАГОДАТ

153 Когато св. Петър изповядва, че Исус е Христос, Син на живия Бог, Исус му заявява, че това откритие не Му е дошло „от плътта и кръвта, но от Неговия Отец, Който е на небесата“ (Мат. 16, 17)¹⁶. Вярата е дар Божии, свръхприродна добродетел, влята от Бога. „За да се предизвика тази вяра, е необходима предварващата и подкрепяща Божия благодат, както и вътрешната помощ на Светия Дух. Светият Дух се докосва до сърцето и го обръща към Бога, отваря очите на духа и дава „на всички сладостта от съгласието и приемането на истината във вярата“¹⁷. 552
1814
1996
2606

ВЯРАТА Е ЧОВЕШКИ АКТ

154 Вярата е възможна само чрез благодатта и вътрешната помощ на Светия Дух. Също така не по-малко вярно е, че вярата е наистина човешки акт. Доверяването на Бога и приемането на истините, разкрити от Него, не противоречи нито на свободата, нито на човешкия разум. Дори в човешките отношения не противоречи на собственото ни достойнство да вярваме в това, което други лица ни казват за себе си и за техните намерения, да вярваме на техните обещания (като например, когато мъж и жена сключват брак) и така да влизаме във взаимно общение. Следователно още по-малко би противоречило на нашето достойнство „да поднесем чрез вярата пълното подчинение на нашия разум и воля на Бога, който ни се открива“¹⁸, и така да влезем в близко общение с Него. 1749
2126

¹⁶ Вж. Гал. 1, 15-16; Мат. 11, 25.

¹⁷ CONCILIUM VATICANUM II, Const. dogm. *Dei Verbum*, 5: AAS 58 (1966) 819.

¹⁸ CONCILIUM VATICANUM I, Const. dogm. *Dei Filius*, c. 3: DS 3008.

- 2008 155 Във вярата човешкият разум и воля имат общо действие с божествената благодат: „Вярата е акт на разума, който приема божествената истина по повеля на волята, движена от Бога посредством благодатта.“¹⁹

ВЯРА И РАЗУМ

- 1063 156 *Подтикът* да вярваме не се крие във факта, че откритите истини се представят като действителни и разбираеми в светлината на нашия естествен разум. Ние вярваме заради авторитета на Самия откриващ се Бог, Който не може нито да се излъже, нито да ни излъже²⁰. „При все това, за да бъде отдадеността на нашата вяра съобразна с разума, Бог е пожелал вътрешната помощ на Светия Дух да бъде придружена от външните доказателства на Неговото откровение.“²¹ Именно затова чудесата на Христа и светците²², пророчествата, разпространението и светостта на Църквата, нейното множение и устой „представяват сигурни знаци на Откровението, пригодени за разбиране от всички; те са „подтици на способността ни да вярваме“²³, които показват, че съгласието с вярата „не е някакво сляпо движение на душата“²⁴.

- 2088 157 Вярата е *сигурна*, по-сигурна от всяко друго човешко познание, защото се основава на самото Слово Божие, което не може да заблуждава. Без съмнение откритите истини могат да изглеждат мъгляви за човешкия разум и за човешкия опит, но „сигурността, която дава Божествената светлина, е по-голяма от тази, която дава светлината на естествения разум“²⁵. „Десет хиляди трудности не пораждават дори едно-единствено съмнение.“²⁶

- 2705 158 „Вярата *се стреми да разбира*“²⁷: присъщо е на вярата вярващият да желае по-добре да познава Онзи, Комуто е отдал своята

¹⁹ SANCTUS THOMAS AQUINAS, *Summa theologiae*, 2-2, q. 2, a. 9, c: Ed. Leon. 8, 37; вж. CONCILIUM VATICANUM I, Const. dogm. *Dei Filius*, c. 3: DS 3010.

²⁰ CONCILIUM VATICANUM I, Const. dogm. *Dei Filius*, c. 3: DS 3008.

²¹ CONCILIUM VATICANUM I, Const. dogm. *Dei Filius*, c. 3: DS 3009.

²² Вж. *Марк.* 16, 20; *Евр.* 2, 4.

²³ CONCILIUM VATICANUM I, Const. dogm. *Dei Filius*, c. 3: DS 3009.

²⁴ CONCILIUM VATICANUM I, Const. dogm. *Dei Filius*, c. 3: DS 3010.

²⁵ SANCTUS THOMAS AQUINAS, *Summa theologiae*, 2-2, q. 171, a. 5, 3um: Ed. Leon. 10, 373.

²⁶ IOANNES HENRICUS NEWMAN, *Apologia pro vita sua*, c. 5, ed. M.J. SVAGLIC (Oxford 1967) p. 210.

²⁷ SANCTUS ANSELMUS CANTUARIENSIS, *Proslogion*, Prooemium: *Opera omnia*, ed. F.S. SCHMITT, v. 1 (Edinburghi 1946) p. 94.

вяра, и по-добре да разбира това, което Той му е открил; по-дълбокото познание води до по-голяма вяра, все повече разпалвана от любов. Благодатта на вярата отваря „очите на сърцето“ (*Евр.* 1, 18) за живото разбиране на съдържащото се в Откровението, т. е. за разбиране на съобщението на Божия план и тайните на вярата, на свързаността помежду им и с Христа, център на откровената тайна. И така, „за да направи винаги по-дълбоко разбирането на Откровението, Светият Дух не престава чрез Своите дарове да прави вярата по-съвършена“²⁸. Така, според казаното от св. Августин (*Проповед 43*): „Разбирай, за да вярваш: вярвай, за да разбираш.“²⁹

1827

90

2518

159 *Вяра и наука.* „Макар че вярата стои над разума, между тях не може да има истинско несъгласие. Тъй като самият Бог, Който открива тайните и влива вярата в човека, вложи в човешкия дух светлината на разума, то Той не би могъл да отрича Самия Себе си, нито пък истината може да противоречи на истината.“³⁰ „Ето защо методичното изследване във всички области на знанието, ако се провежда наистина по научен начин и следва нормите на морала, никога няма реално да се противопоставя на вярата: светските дела и делата на вярата водят произхода си от един и същи Бог. Нещо повече, самият този, който прави усилия с постоянство и смирение да проникне в тайните на нещата, дори без да го съзнава, е като воден от Божията ръка, която крепи всички същества и ги прави да бъдат това, което са.“³¹

283

2293

СВОБОДАТА НА ВЯРАТА

160 За да бъде човешки откликът на вярата, човек трябва да откликва на Бога във вярата си доброволно; следователно „никой не трябва да бъде принуждаван да прегърне вярата против собствената си воля. Всъщност по самата си природа актът на вярата има доброволен характер“³². „Безспорно Бог призовава хората да Му служат в духа и истината; ако от това те се обвързват по съвест, значи не

1738, 2106

²⁸ CONCILIUM VATICANUM II, Const. dogm. *Dei Verbum*, 5: AAS 58 (1966) 819.

²⁹ SANCTUS AUGUSTINUS, *Sermo* 43, 7, 9: CCL 41, 512 (PL 38, 258).

³⁰ CONCILIUM VATICANUM I, Const. dogm. *Dei Filius*, c. 4: DS 3017.

³¹ CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. *Gaudium et spes*, 36: AAS 58 (1966) 1054.

³² CONCILIUM VATICANUM II, Decl. *Dignitatis humanae*, 10: AAS 58 (1966) 936; cf. CIC canon 748 § 2.

биват насилвани [...] В най-висша степен това се прояви при Исуса Христа.³³ Действително Христос прикани към вяра и покаяние, без да принуди никого. „Той свидетелства за истината, но не пожела да я наложи на Своите противници със сила. Неговото царство... расте благодарение на любовта, чрез която Христос, издигнат на кръста, привлича към Себе Си всички хора.“³⁴

НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ВЯРАТА

432 161 Вярата в Исус Христос и в Този, който Го прати за нашето
1257 спасение, е необходима, за да постигнем спасението³⁵. Защото „без
вяра... е невъзможно да се угоди на Бога“ (*Евр.* 11, 6) и да се достигне
общата съдба на неговите синове, защото никой никога не се е оказал
оправдан без вяра и никой не е получил вечен живот³⁶, без да е „по-
846 стоянствал във вярата докрай“ (*Мат.* 10, 22; 24, 13).

ПОСТОЯНСТВОТО ВЪВ ВЯРАТА

2089 162 Вярата е дар, който Бог дава на човека безвъзмездно. Ние обаче
можем да загубим този неоченим дар; Св. Павел предупреждава за
това Тимотей: „Тая поръка ти предавам... за да воюваш като добър
воин, имайки вяра и добра съвест, която някои отхвърлиха и пре-
търпяха корабокрушение във вярата“ (*1Тим.* 1, 18–19). За да живеем,
израстваме и постоянаваме докрай във вярата, трябва да я под-
1037, 2016 храняваме със Словото Божие; трябва да молим Господ да я увеличи
2573, 2849 в нас³⁷; „тя трябва да действа чрез любов“ (*Гал.* 5, 6)³⁸, да се под-
държа от надеждата³⁹ и да бъде вкоренена във вярата на Църквата.

ВЯРАТА – НАЧАЛО НА ВЕЧЕН ЖИВОТ

163 Вярата ни дава възможност преждевременно да вкусим от радостта и светлината на блаженото видение, целта на нашето странстване тук

³³ CONCILIUM VATICANUM II, Decl. *Dignitatis humanae*, 11: AAS 58 (1966) 936.

³⁴ CONCILIUM VATICANUM II, Decl. *Dignitatis humanae*, 11: AAS 58 (1966) 937.

³⁵ Вж. *Марк.* 16, 16; *Иоан.* 3, 36; 6, 40 et alibi.

³⁶ CONCILIUM VATICANUM I, Const. dogm. *Dei Filius*, c. 3: DS 3012; cf. CONCILIUM TRIDENTINUM, Sess. 6^a, *Decretum de iustificatione*, c. 8: DS 1532.

³⁷ Вж. *Марк.* 9, 24; *Лук.* 17, 5; 22, 32.

³⁸ Вж. *Иак.* 2, 14–16.

³⁹ Вж. *Рим.* 15, 13.

долу. Тогава ще видим Бога „лице в лице“ (1 Кор. 13, 12), „такъв, какъвто е“ (1 Иоан. 3, 2). И така вярата е вече начало на вечен живот. 1088

Още отсега ние съзерцаваме като в огледало чудната действителност, която ни обещава нашата вяра и на която ще се радваме някой ден⁴⁰.

164 Сега обаче „ние с вяра ходим, а не с виждане“ (2 Кор. 5, 7) и познаваме Бога „смътно, като през огледало“ (1 Кор. 13, 12). Макар и озарена от Този, в Когото вярва, вярата често живее в тъмнина. Тя може да бъде поставена на изпитание. Светът, в който живеем, често пъти изглежда твърде далеч от това, в което ни уверява вярата; струва ни се, че изпитанията на злото и страданието, несправедливостите и смъртта противоречат на Благовестието; те могат да разколебаят вярата и да станат изпитание за нея. 2846 309, 1502 1006

165 Точно тогава ние трябва да се обърнем към *свидетелите на вярата*: Авраам, който „без никакво основание за надежда повярва с надежда“ (Рим. 4, 18); Дева Мария, която „по пътя на вярата“⁴¹ достигна чак до „нощта на вярата“⁴², като вземаше участие в страданията на своя Син и в нощта на Неговия гроб;⁴³ и толкова много още други свидетели на вярата: „заобиколени от такъв голям облак свидетели, нека свалим от себе си всякакво бреме и греха, който лесно ни омотава, и нека с търпение изминем предстоящото нам поприще, имайки пред очи начинателя и завършителя на вярата, Иисус“ (Евр. 12, 1-2). 2719

Член 2 НИЕ ВЯРВАМЕ

166 Вярата е личен акт: свободен отговор, който човек дава на начинанието на даряващия Откровението Бог. Но вярата не е изолиран акт. Никой не може да вярва сам, както и никой не може да живее сам. Никой не е дал сам вярата на себе си, както никой не е дал сам живот на себе си. Вярващият е получил вярата от другите и трябва 875

⁴⁰ SANCTUS BASILIUS MAGNUS, *Liber de Spiritu Sancto*, 15, 36: SC 17bis, 370 (PG 32, 132); cf. SANCTUS THOMAS AQUINAS, *Summa theologiae* 2-2, q. 4, a. 1, c: Ed. Leon. 8, 44.

⁴¹ CONCILIUM VATICANUM II, Const. dogm. *Lumen gentium*, 58: AAS 57 (1965) 61.

⁴² Вж. IOANNES PAULUS II, Litt. Enc. *Redemptoris Mater*, 17: AAS 79 (1987) 381.

⁴³ Вж. IOANNES PAULUS II, Litt. Enc. *Redemptoris Mater*, 18: AAS 79 (1987) 382-383.

да я предаде на другите. Любовта към Исуса и към хората ни подтиква да говорим на другите за нашата вяра. Така всеки вярващ е като брънка в голямата верига на вярващите. Аз не мога да вярвам, без да бъда подкрепен от вярата на другите, и с моята вяра аз допринасям за поддържане вярата у другите.

- 1124 167 „Аз вярвам“⁴⁴ (символ на апостолите): това е вярата на Църквата, изповядвана лично от всеки вярващ, особено в момента на Кръщението. „Ние вярваме“⁴⁵ (символ на Никейския събор): това е вярата на Църквата, изповядвана от епископите на Събор или по-общо – от
2040 литургично събиране на вярващите. „Аз вярвам“ е също Църквата, нашата Майка, която отговаря на Бога чрез своята вяра и която ни учи да казваме: „Аз вярвам“, „Ние вярваме“.

I. „Погледни, Господи, вярата на Твоята Църква“

- 168 Преди всичко Църквата е, която вярва, и така води, храни и поддържа моята вяра. Навсякъде най-вече Църквата изповядва Господа: „Ти си, Когото Светата Църква по целия свят провъзгласява за свой Господ“, пеем ние в „Тебе хвалим“, и с нея и в нея ние сме увлечени и водени също да изповядваме: „Аз вярвам“, „Ние вярваме“. Само чрез Църквата ние получаваме вярата и
1253 новия живот в Христа чрез Кръщението. В „*Rituale romanum*“ служителят при Кръщението пита оглашения: „Какво искаш от Божията Църква? – И отговорът е: *Вяра*. – Какво ти дава вярата? – *Вечен живот*.“⁴⁶

- 169 Спасението идва само от Бога, но понеже получаваме живота на вярата чрез Църквата, тя е наша Майка: „Ние вярваме на Църквата като Майка на
750 нашето ново раждане, а не на Църквата, сякаш е източникът на нашето
2030 спасение“⁴⁷. Бидейки наша Майка, Църквата е също наставница на нашата вяра.

II. Езикът на вярата

170 Ние не вярваме във формулите, а в реалностите, които те изразяват и които вярата ни позволява да „докоснем“. „Актът на вярата за вярващия не свършва с изгласяването, а със същността на изгла-

⁴⁴ *Symbolum Apostolicum*: DS 30.

⁴⁵ *Symbolum Nicaenum-Constantinopolitanum*: DS 150 (in textu originali graeco).

⁴⁶ *Ordo initiationis christianae adultorum*, 75, ed. typica (Typis Polyglottis Vaticanis 1972) p. 24; *Ibid.*, 247, p. 91.

⁴⁷ FAUSTUS REIENSIS, *De Spiritu Sancto* 1, 2: CSEL 21, 104 (1, 1: PL 62, 11).

сеното.⁴⁸ Все пак до тези реалности ние се доближаваме с помощта на формулите на вярата. Те позволяват да изразяваме и предаваме вярата, да я славим в общността, да я усвояваме и да живеем чрез нея все повече и повече. 186

171 Църквата, която е „стълбът и опората на истината“ (1 Тим. 3, 15), пази всеотдайно вярата, предадена на светиите⁴⁹. Тя единствено пази паметта на Словата на Христа и предава от поколение на поколение изповядването на вярата на апостолите. Както една майка учи децата си да говорят и след това да разбират и да общуват, така и Църквата, нашата Майка, ни учи с езика на вярата, за да ни въведе в разума и живота на вярата. 78, 84, 857 185

III. Една вяра

172 От векове през много езици, култури, народи и нации Църквата не престава да изповядва една вяра, получена от един Господ, предавана чрез едно Кръщение, вкоренена в убеждението, че всички хора имат само един Бог и Отец⁵⁰. Свети Иринеи от Лион, свидетел на тази вяра, заявява: 813

173 „И наистина Църквата, макар и пръсната по целия свят, до всички краища на земята, след като получи от апостолите и техните ученици вярата, пази тази проповед и вяра грижливо, като че ли обитава в една-единствена къща; тя вярва по подобен начин, като че ли, притежавайки само една душа и едно сърце, ги проповядва, поучава и ги предава съзвучно, сякаш притежава една-единствена уста.“⁵¹ 830

174 „Защото, макар по света езиците да са различни, силата на Преданието е една и съща. И нито църквите, основани в Германия, имат друга вяра или друго Предание, нито тези, които са в Испания, които са при келтите, в Изтока, Египет или Либия, нито тези, които са изградени в центъра на света.“⁵² „И тъй, проповедта на Църквата е истинна и крепка, защото само тя показва единствения спасителен път за целия свят.“⁵³ 78

⁴⁸ SANCTUS THOMAS AQUINAS, *Summa theologiae* 2-2, q. 1, a. 2, ad 2: Ed. Leon. 8, 11.

⁴⁹ Вж. *Иуда* 1, 3.

⁵⁰ Вж. *Еф.* 4, 4-6.

⁵¹ SANCTUS IRENAEUS LUGDUNENSIS, *Adversus haereses* 1, 10, 1-2: SC 264, 154-158 (PG 7, 550-551).

⁵² SANCTUS IRENAEUS LUGDUNENSIS, *Adversus haereses* 1, 10, 2: SC 264, 158-160 (PG 7, 531-534).

⁵³ SANCTUS IRENAEUS LUGDUNENSIS, *Adversus haereses* 5, 20, 1: SC 153, 254-256 (PG 7, 1177).

175 „Ние пазим грижливо вярата, възприета от Църквата, защото непрекъснато под действието на Духа Господен, подобно на изключително съкровище, затворено в отличен съд, тя се подмладява и дори прави да се подмлади съдът, който я съдържа.“⁵⁴

Накратко

176 *Вярата е лично и всецяло приобщаване на човека към Бога, който се открива. Тя включва приобщаването на разума и волята към Откровението, което Бог направи за Самия Себе Си чрез Своите дела и слова.*

177 *„Вярвам“ има двойно отношение: спрямо личността и спрямо истината; спрямо истината поради доверието в личността, която я засвидетелства.*

178 *Не трябва да вярваме в никого друго освен в Бога, Отца, Сина и Светия Дух.*

179 *Вярата е свръхестествен дар на Бога. Човек има нужда от вътрешна помощ на Светия Дух, за да вярва.*

180 *„Вярвам“ е съзнателен и свободен човешки акт, който отговаря на достойнството на човешката личност.*

181 *„Вярвам“ е и църковен акт. Вярата на Църквата предшества, поражда, крепи и храни нашата вяра. Църквата е Майка на всички вярващи. „Никой не може да има Бог за Баща, ако няма Църквата за Майка“ (Св. Киприан)⁵⁵.*

182 *„Ние вярваме във всичко, което се съдържа в Словото Божие, написано или предавано, и което Църквата предоставя на вярата като открито по божествен път“⁵⁶.*

183 *Вярата е необходима за спасението. Сам Господ го потвърждава: „Който повярва и се кръсти, ще бъде спасен; а който не повярва, ще бъде осъден“ (Марк. 16,16).*

184 *„Вярата е предвкушане на онова познание, което ще ни направи щастливи в бъдещия живот.“⁵⁷*

⁵⁴ SANCTUS IRENAEUS LUGDUNENSIS, *Adversus haereses* 3, 24, 1: SC 211, 472 (PG 7, 966).

⁵⁵ SANCTUS CYPRIANUS CARTHAGINIENSIS, *De Ecclesiae catholicae unitate*, 6: CCL 3, 253 (PG 4, 519).

⁵⁶ PAULUS VI, *Sollemnis Professio fidei*, 20: AAS 60 (1968) 441.

⁵⁷ SANCTUS THOMAS AQUINAS, *Compendium theologiae*, 1, 2: Ed. Leon. 42, 83.

СИМВОЛ НА ВЯРАТА

Символ на апостолите ⁵⁸	Никео-Константинополски символ ⁵⁹
<p>Вярвам в Бога Всемогъщия Отец, Творец на небето и земята</p> <p>И в Исуса Христа единствения Негов Син Господ наш,</p>	<p>Вярвам в Един Бог Всемогъщия Отец Създател на небето и земята, на всичко видимо и невидимо. И в Един Господ, Исус Христос, единороден Син Божи, роден от Отца преди всички векове, Бог от Бога, Светлина от Светлината, истински Бог от истинския Бог, роден, несътворен, единосъщен с Отца, чрез Когото всичко е станало; Който заради нас, човеците, и за нашето спасение слезе от небесата и се въплъти от Светия Дух и от Дева Мария и стана човек. Разпнат бе за нас при Понтий Пилат, страда и бе погребан. И възкръсна на третия ден според Писанията и се възнесе на небето и седи отдясно на Отца.</p>
<p>Който се е заченал от Светия Дух, родил се от Дева Мария, страдал при Понтий Пилат, разпнат, умрял и погребан; слязъл в ада, на третия ден възкръснал от мъртвите, възнесъл се на небето, седи отдясно на Бога, Отца, Всемогъщия; оттам ще дойде да съди живите и мъртвите.</p>	<p>И ще дойде в славата Си да съди живите и мъртвите, и царството Му не ще има край.</p>

⁵⁸ DS 30.⁵⁹ DS 150.

Вярвам в Светия Дух,

в Светата католическа църква,
общението на светиите,
опрощението на греховете,

възкресението на телата и
вечния живот.
Амин.

Вярвам и в Светия Дух,
Господ животворящ,
Който произлиза от Отца и Сина;
с Отца и Сина
Той получава същото обожание
и слава;
Той говори чрез пророците.
Вярвам и в една Свята,
католическа и
апостолска
Църква.
Изповядвам едно само Кръщение
за опрощение на греховете.
И очаквам възкресението
на мъртвите
и живота на бъдния век.
Амин.